

UCHWAŁA Nr XXXI/243/22

Rady Gminy Szeków

z dnia 27 kwietnia 2022 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, z późn. zm.) i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3.

Tracą moc Uchwały:

- 1/ Nr XXVIII/213/21 Rady Gminy Szeków z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022;
- 2/ Nr XXVIII/214/21 Rady Gminy Szeków z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Dariusz Bartosiewicz

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr XXXI/243/22 Rady Gminy Szelków z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469) wprowadziła do programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym. Ponadto zgodnie z art. 21 w/w ustawy gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminny program przeciwdziałania narkomanii uchwalone przed dniem 1 stycznia 2022 r. zachowują moc nie dłużej niż do 31 marca 2022 r.

W związku z tym, że Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok zostały uchwalone przed dniem 1 stycznia 2022 r. należy uchwalić nowe Programy zgodnie z zapisami znowelizowanej ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, z późn. zm.) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Niniejszy projekt zakłada uchwalenie Programu na lata 2022 – 2024.

Mając powyższe na uwadze zasadne jest podjęcie niniejszej uchwały.

PEŁNOMOCNIK
Wójta Gminy ds. Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych i Narkomanii
Hanna Chodyna-Soltysiak

Załącznik
do Uchwały Nr XXXI/243/22
Rady Gminy Szelków
z dnia 27 kwietnia 2022 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2022 - 2024**

ROZDZIAŁ I

Samorząd gminny a ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii.

1. Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w gminie jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, z późn. zm.) i ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z późn. zm.).
2. Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii samorząd gminny jest zobowiązany do:
  - 1) prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności zadania te obejmują:
    - a) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii;
    - b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
    - c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
    - d) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii;
    - e) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży (art. 13¹ i art. 15 ustawy) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
    - f) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;

- g) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu społecznego;
- 2) realizacji w/w zadań w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
- 3) ustalania, w drodze uchwały, maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy odrębnie dla:
- poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych,
  - zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
  - zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży
- oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- 4) powołania gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności inicjujących działania w zakresie określonym w pkt 1 oraz podejmujących czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych wykonują także ekspertyzy dotyczące zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z podjętymi uchwałami rady gminy oraz wydają opinie w drodze postanowień, stanowiące warunek wydania zezwolenia przez Wójta Gminy na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy).
3. Przy opracowywaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024 uwzględnione zostały wskazówki wynikające z rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Zadania i sposoby ich realizacji określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024 dostosowane są do potrzeb lokalnych, przyjętej strategii i celów działania. Ich wykonanie ukierunkowane jest diagnozą problemów alkoholowych występujących na terenie gminy Szelków. Związane jest z potencjalnymi możliwościami prowadzenia wskazanych form pracy i wykonania w oparciu o posiadane lokalne

zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

5. Finansową podstawę realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 -2024 stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

6. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024 może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii, po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W zależności od charakteru zgłaszanych zmian wymagane są także opinie lub uchwały Rady Gminy Szelków.

7. Za koordynację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024 odpowiedzialny jest Pełnomocnik Wójta Gminy ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

8. Obowiązujące Uchwały Rady Gminy Szelków i Zarządzenia Wójta Gminy Szelków dotyczące wykonania zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii:

- 1/ Uchwała Nr XLI/201/2018 Rady Gminy w Szelkowie z dnia 1 sierpnia 2018 r. w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Szelków,
- 2/ Uchwała Nr XLI/202/2018 Rady Gminy w Szelkowie z dnia 1 sierpnia 2018 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Gminy Szelków miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- 3/ Zarządzenie Nr 27/08 Wójta Gminy Szelków z dnia 8 września 2008 r. w sprawie powołania Pełnomocnika Wójta Gminy ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii,

4/ Zarządzenie Nr 27/09 Wójta Gminy Szelków z dnia 24 sierpnia 2009 r. w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szelkowie.

ROZDZIAŁ II

Diagnoza sytuacji dotycząca problemów alkoholowych i problemów narkomanii na terenie Gminy Szelków.

1. Informacje ogólne.

Diagnoza problemów społecznych miała na celu ukazanie skali problemów związanych z uzależnieniami na terenie Gminy Szelków. Diagnozę przeprowadzono wśród uczniów i rodziców. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- problemów uzależnień wśród różnych grup: dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych,
- przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- określenie skali oraz zakresu problemów uzależnień,
- zidentyfikowanie skutków występujących problemów,
- pokazanie rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

2. Uczniowie a ALKOHOL:

- 91% badanych nie spożywało alkoholu,
- pierwsze spożycie alkoholu to uroczystość rodzinna - 5%,
- rodzaj spożywanego alkoholu to 4% piwo, 3% wino, po 1% szampan i wódka,
- częstość picia: 91% nie pije wcale, 6% tylko raz czy dwa razy w życiu, 2% kilka razy w miesiącu,
- powód sięgnięcia po alkohol: 4% by się dobrze bawić, 1% bo lubi i 1% z ciekawości, 94% badanych nie spożywa alkoholu,

- wpływ alkoholu na badanego: 4% staje się bardziej odważnymi, 1% popadło w konflikt z rodzicami,
- tematyka uzależnień poruszana jest w szkole, tak twierdzi 67% badanych,
- 67% badanych twierdzi, że zajęcia profilaktyczne zniechęcają do spożywania alkoholu, 27% że nie mają większego wpływu, a 6% , że rozbudzają ciekawość,
- najbardziej efektywną formą zajęć profilaktycznych według badanych: 55% pogadanki z wychowawcą, 35% filmy akcentujące skutki nałogu, 20% warsztaty i zajęcia z terapeutami ds. uzależnień, 44% rozmowy z osobami, którym udało się przezwyciężyć nałóg, 17% wizyta w ośrodku leczenia uzależnień,
- w przypadku kłopotów z nadużywaniem alkoholu 63% badanych zwróciłoby się o pomoc do osób bliskich - rodziców, 34% do specjalistów, a 15% nie szukałoby nigdzie pomocy, sami sobie by poradzili.

3. Uczniowie a NARKOTYKI:

- wiedzą, że narkotyki to niebezpieczne środki, które silnie uzależniają i wprowadzają organizm w odmienny stan - 91% badanych,
- negatywny stosunek do narkotyków wskazało 53%, do dopalaczy 79% badanych,
- uczniowie w 43% wiedzą, jak skutecznie pomóc osobie zażywającej narkotyki: 58% badanych przekazałaby informacje jej rodzicom, 40% przekazałoby informacje wychowawcy,
- 85% badanych nie miało kontaktu z narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi,
- 37% wskazało, że narkotyki są trudno dostępne, 62% - trudno powiedzieć, bo nie interesuje się tym tematem,
- 96% badanych nie spotkało osoby, która proponowała im narkotyki,
- powody dla którego młodzi ludzie sięgają po substancje psychoaktywne to ciekawość – 48%, chęć zaimponowania innym - 40%, problemy rodzinne - 26%, moda - 14%,
- 90% badanych stwierdziła, że na terenie ich miejscowości nie można kupić narkotyków i nie zna osób, które zajmują się ich handlem,
- tematyka uzależnień poruszana jest w szkole, tak twierdzi 78% badanych,
- 91% badanych potrafi powiedzieć „nie” narkotynom,
- 97% nie miała jeszcze kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.

4. Dorośli a NARKOTYKI:

- 100% wie, czym są narkotyki, 96% nie miała kontaktu z nimi,
- 87% w swoim otoczeniu nie widziała osób pod ich wpływem,
- 23% badanych wskazało, że trudno je zdobyć w miejscu zamieszkania, a 55% nie ma wiedzy na ten temat,
- 46% nie zna osoby, która mogłaby je zdobyć,
- 96% badanych twierdzi, że ich dzieci nigdy nie były pod wpływem substancji psychoaktywnych,
- 62% wie, jak zachowuje się osoba pod wpływem narkotyków,
- 45% badanych rozmawia regularnie ze swoimi dziećmi o uzależnieniach, 48% czasami,
- 93% uważa, że narkotyki to problem społeczny i należy o nim szerzyć świadomość, poprzez zorganizowane akcje edukacyjne.

5. Uczniowie a UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE:

- badani uczniowie w 46% wiedzą czym są uzależnienia behawioralne,
- do najczęściej występujących uzależnień wymienili: uzależnienia od komputera – 89%, uzależnienia od telefonu komórkowego -85%, uzależnienia od sieci internetowej – 67%,
- z komputera 66% uczniów korzysta codziennie, 23% raz w tygodniu, 10% kilka razy w miesiącu,
- w przypadku korzystania ze smartfonu deklarują najczęściej czas 2-3godzin dziennie 45% badanych, natomiast 10% badanych więcej niż 5 godzin dziennie,
- formami aktywności ze smartfonem okazuje się: słuchanie muzyki i oglądanie filmów- 37%, 31% do kontaktu ze znajomymi, 20% do przeglądania portali społecznościowych, a tylko 4% do nauki,
- 85 % uczniów twierdzi, że nie grają w gry na pieniądze, wśród uczniów grających 12% - grało w internecie, 11% - grało w gry na automatach, 6% wysyłało płatne smsy do udziału w konkursach organizowanych przez telewizję, operatorów sieci,
- udział w grach w 49% sprawia przyjemność grającym, 25% - gra, bo można zarobić dużo pieniędzy,
- 87% badanych twierdzi, że zdecydowanie tak i raczej tak, można się uzależnić od tej formy hazardu,
- dla 44% uczniów brak dostępu do internetu nie miałby dla nich znaczenia lub wpływ byłby niewielki, a 10% odczuwałby bardzo jego brak,

- 51% badanych robi zakupy przez internet, częstotliwość zakupów: 50% raz w miesiącu, 4% raz w tygodniu,
- niekontrolowane zakupy wystąpiły u 6% badanych,
- 49% uczniów wskazała, że można uzależnić się od pracy, 5% że nie można się uzależnić od pracy, 20% nie ma zdania w tym temacie.

6. Problemy społeczne związane z ograniczeniem aktywności zawodowej mieszkańców Gminy Szelków.

Liczba zarejestrowanych osób poszukujących pracy:

	<i>Gmina Szelków</i>		
	2019	2020	2021
<i>Ogółem</i>	240	230	249
<i>- kobiet</i>	120	114	119
<i>z prawem do zasiłku</i>	25	23	24
<i>- mężczyzn</i>	16	14	11
<i>- kobiet</i>	9	9	13
<i>Do 25 roku życia</i>	59	56	57
<i>Długotrwale bezrobotni</i>	155	162	174
<i>Powyżej 50 roku życia</i>	37	27	29

/Podstawa: informacja Powiatowego Urzędu Pracy w Makowie Maz., stan na dzień 30.12.2021 r./

Utrzymująca się sytuacja związana z pandemią koronawirusa COVID-19 wpłynęła na utrzymywanie się, w nawet zwiększenie bezrobocia, a jej strukturalny charakter stanowi jeden z głównych czynników ryzyka nasilania się problemów alkoholowych i zaburzeń o charakterze niedostosowania społecznego. Brak pracy, konieczność poszukiwania pracy poza miejscem zamieszkania ograniczają możliwość samodzielnego zaspokojenia potrzeb materialnych rodzin, sprzyjają reakcjom i zachowaniom frustracyjnym. Skutkiem, czego może być powstawanie negatywnych mechanizmów redukcji napięć, w tym poprzez nadużywanie alkoholu, a dalszą tego konsekwencją mogą być zachowania agresywne i przemoc w rodzinach.

Związane z tym osłabienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny naraża w sposób szczególny dzieci na poszukiwanie alternatywnych form aktywności, w tym destrukcyjnych – związanych ze spożywaniem alkoholu i kontaktem z innymi substancjami psychoaktywnymi.

7. Dostępność napojów alkoholowych.

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Szelków

	2019	2020	2021
- ogółem, w tym:	16	15	13
- zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwo:	16	15	13
- zawierających do 4,5% - 18% alkoholu z wyjątkiem piwa:	9	9	8
- zawierających powyżej 18% alkoholu:	13	12	11

Biorąc pod uwagę powyższe dane należy wskazać, iż na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadało: w 2021 r. – 282, w 2020 r. – 243, w 2019 r. – 227 mieszkańców. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych systematycznie rośnie więc dostępność maleje.

Powyższe dane obejmują łączną liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem, jak i w miejscu sprzedaży.

8. Stan ładu i bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy Szelków – zjawiska związane z problemami alkoholowymi i narkotykowymi :

	2019	2020	2021
<i>1)zakłócenie ładu i porządku – ilość wykroczeń popełnionych po spożyciu alkoholu i środków odurzających:</i>	5	3	12
<i>2)liczba wypadków drogowych w tym:</i>	6	2	4
<i>a) zabici</i>	0	1	-
<i>b) ranni</i>	7	3	6
<i>4) liczba kolizji drogowych</i>	31	26	34
<i>5) nietrzeźwi kierujący pojazdami</i>	6	14	10
<i>6) liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w policyjnym pomieszczeniu dla osób zatrzymanych</i>	4	0	2
<i>7) liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskich Kart”</i>	10	3	8
<i>8) spożywanie napojów alkoholowych wbrew zakazom</i>	5	0	6
<i>9) sprzedaż napojów alkoholowych bez zezwolenia</i>	0	0	-
<i>10) sprzedaż alkoholu nieletnim</i>	0	0	-
<i>11) zgony po spożyciu alkoholu</i>	0	0	-
<i>12) liczba osób zatrzymanych od zarzutem posiadania narkotyków</i>	0	1	1
<i>13) interwencje wobec osób nadużywających alkohol, w tym:</i>	124	44	66
<i>a) domowe</i>	63	41	54
<i>b) miejsce publiczne</i>	61	3	12

/Podstawa: Informacja Komendanta Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, stan na 31.12.2021 r./

9. Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szelkowie na rzecz rodzin z problemami alkoholowymi.

W 2021 roku ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szelkowie korzystało 2 rodziny, w których stwierdzono występowanie problemu alkoholowego. W rodzinach tych wychowuje się 7 dzieci do 18 roku życia.

Przy udzielaniu pomocy materialnej rodzinom uwzględnia się starania osób uzależnionych danej rodziny w walce z przewyciężeniem nałogu (korzystanie z pomocy psychologa, pedagoga, Poradni Rodzinnej).

/Podstawa: Informacja Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szelkowie, stan na 31.12.2021r./

10. Przemoc w rodzinie.

Zjawisko przemocy w sposób ścisły wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Statystyki podają, że większość sprawców czynów kwalifikowanych przez Kodeks Karny jako fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad członkami rodziny bądź też zaniedbanie w stosunku do osób najbliższych działa pod wpływem alkoholu lub innych środków psychotropowych.

Z przeprowadzonej ankiety wśród uczniów wynika, że:

- 87% badanych nie miało kontaktu z przemocą,
- w 9% była to przemoc fizyczna, w 7% psychiczna,
- 54% badanych będąc świadkiem przemocy próbowaloby rozładować sytuację, złagodzić konflikt, 26% pomogłoby ofierze, 11% boi się reagować, a 1 % nic nie robi, nie widzi takiej potrzeby,
- o pomoc 60% ankietowanych zwróciłoby się do rodziców, 43% do wychowawcy, nauczyciela, 32% do przyjaciela, kolegi a 21% sama by chciała rozwiązać problem,
- 99% badanych nie była ofiarą przemocy w domu,
- do miejsc, w których można spotkać się z przemocą, ankietowani wymienili: 54% szkolną łazienkę, 45% boisko szkolne, 40% podwórko, osiedle, 9% dom.

W 2021 r. Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim w ramach procedury „Niebieskiej Karty” sprawowała nadzór nad 8 rodzinami (w 2020r. nad 3 rodzinami, w 2019r. nad 10 rodzinami), w których wystąpiły sytuacje znamionujące stosowanie przemocy domowej.

Do Punktu Dyżurów Pełnomocnika Wójta Gminy ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Szelkowie z sytuacją kryzysową zgłosiło się 7 rodzin.

11. Rekomendacje:

- prowadzenie profilaktycznych godzin wychowawczych, realizacja rekomendowanych programów, wykorzystanie źródeł multimedialnych, spotkania z ekspertami,
- podjęcie działań profilaktycznych na poziomie uniwersalnym wśród dzieci i młodzieży,
- poszerzanie wiedzy rodziców (np. w czasie wywiadówek) i kompetencji nauczycieli poprzez szkolenia, otwarte spotkania ze specjalistami w zakresie różnego rodzaju uzależnień,
- organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć artystycznych, sportowych itp.,
- zapoznanie pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych z procedurą skutecznej odmowy, wzmocnienie umiejętności asertywności oraz ukazanie sposobów wspomagających współpracę sprzedawców z policją.

ROZDZIAŁ III

Główny cel i cele szczegółowe programu

1. Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024 jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, środków psychoaktywnych i wynikających z uzależnień behawioralnych, podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu, używania substancji psychoaktywnych i zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych, podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury i wzorców spożywania napojów alkoholowych oraz prowadzenia skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.
2. Cele szczegółowe programu:
  - 1) ograniczenie występowania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, zażywania środków psychoaktywnych, dotyczących zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych i występowaniem przemocy w rodzinie,
  - 2) zmniejszanie i eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i wynikających z uzależnień behawioralnych,
  - 3) ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego, wywołanych nadużywaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych i spowodowanych przez uzależnienia behawioralne oraz występowaniem przemocy w rodzinie,
  - 4) ograniczenie nadużywania alkoholu oraz używania substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
  - 5) podnoszenie świadomości społecznej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii, wynikających z zagrożeń behawioralnych i występowaniu przemocy w rodzinie,
  - 6) zwiększanie zaangażowania lokalnych społeczności poprzez wspieranie działań o charakterze profilaktycznym (placówki oświatowe, kulturalne, sportowe, organizacje pozarządowe),

- 7) prowadzenie zdrowego stylu życia, poprzez inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu doprowadzenie do zmiany obyczajów w zakresie spożywania napojów alkoholowych, postrzegania narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. Poprawa świadomości w zakresie przeciwdziałania przemocy i innych zjawisk patologicznych, w tym behawioralnych,
- 8) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnieniom behawioralnym oraz przemocy w rodzinie,
- 9) ograniczenie skali występowania zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych,
- 10) zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, dotkniętych przemocą oraz członków ich rodzin,
- 11) oddziaływanie na osoby nadużywające alkohol, zażywające narkotyki i inne substancje psychoaktywne, uzależnionych od zagrożeń behawioralnych oraz udzielanie pomocy ich rodzinom,
- 12) wspieranie działań mających na celu motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Podstawowe strategie zmierzające do uzyskania realizacji zadań programu

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, używających substancji psychoaktywnych, zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi, a także osób i członków ich rodzin doznających przemocy poprzez:

- 1) udostępnienie wstępnej pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym i współuzależnionym w Punkcie dyżurów czynnym 4 godziny tygodniowo;
- 2) motywowanie i informowanie o możliwości podjęcia leczenia odwykowego;
- 3) współdziałanie z instytucjami zajmującymi się profilaktyką problemów alkoholowych i profilaktyką narkomanii oraz pomocą osobom uzależnionym (placówki odwykowe, grupy samopomocowe);
- 4) kierowanie na badania i opłacenie kosztów biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, substancji psychoaktywnych,

- 5) współpraca z sądem, policją, służbą zdrowia, szkołami, parafiami oraz osobami fizycznymi, które podejmują działania na rzecz trzeźwości, nieużywania środków psychoaktywnych oraz podejmują działania mające na celu przeciwdziałania przemocy, zapobieganie negatywnym zachowaniom wynikających z uzależnień behawioralnych,
- 6) dofinansowanie Poradni Rodzinnej w Makowie Mazowieckim.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy narkomanii, uzależnienia behawioralne, przemoc w rodzinie - pomocy społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- 1) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 2) prowadzenie przez punkt dyżurów poradnictwa dla osób najbliższych stykających się z uzależnieniami oraz doświadczających przemocy w rodzinie;
- 3) udział w szkoleniach i konferencjach zwiększających kompetencje w zakresie pomocy rodzinom osób uzależnionych i w których dochodzi do zjawiska przemocy domowej;
- 4) wdrażanie „Niebieskich Kart” - procedury interwencji w sprawach przemocy domowej;
- 5) przeszkolenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie rozpoznawania, diagnozy, zapobiegania oraz leczenia choroby alkoholowej;
- 6) finansowanie zajęć logopedy i psychologa dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje problem alkoholizmu,
- 7) dofinansowanie działań i programów związanych z opieką psychologiczną i prawną dla rodzin dotkniętych problemem przemocy realizowaną przez instytucje, organizacje pozarządowe, kościoł;
- 8) koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy poprzez współpracę z Policją, GOPS, Zespołem Interdyscyplinarnym, szkołami, przedstawicielami ochrony zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy domowej;

- 9) opracowanie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy w gminie Szekłów;
  - 10) organizacja i udział w lokalnych i ponadregionalnych kampaniach na temat przeciwdziałania przemocy i agresji.
- 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez:**
- 1) prowadzenie edukacji dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych;
  - 2) finansowanie realizowanych w szkołach programów profilaktycznych, kampanii edukacyjnych dla dzieci, młodzieży oraz rodziców na temat wszystkich uzależnień (udział w kolejnej edycji programu „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz innych);
  - 3) dofinansowanie kosztów dożywiania dla dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych, w rodzinach których występują problemy alkoholowe;
  - 4) finansowanie/dofinansowanie wypoczynku z elementami profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie dla dzieci i młodzieży;
  - 5) dofinansowanie kosztów zakupu sprzętu sportowego do prowadzenia zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży w świetlicach wiejskich;
  - 6) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18-go roku życia;
  - 7) nawiązanie współpracy z policją w celu zwiększenia liczby kontroli stanu trzeźwości kierowców oraz dystrybucji materiałów edukacyjnych na temat problematyki alkoholowej;

- 8) upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, zagrożeń związanych z przemocą w rodzinie, w tym dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych;
- 9) prowadzenie pozalekcyjnych zajęć edukacyjnych w wymiarze 2 godzin lekcyjnych tygodniowo w Gminnym Centrum Edukacji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, problemów narkomanii i uzależnień behawioralnych poprzez:

- 1) finansowanie pobytu dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych na obozach organizowanych przez Fundacje, Stowarzyszenia i instytucje, których celem statutowym jest pomoc osobom zagrożonym zjawiskiem alkoholizmu,
- 2) wspieranie inicjatyw społecznych propagujących zdrowy styl życia, promowanie życia bez nałogów, w szczególności wśród dzieci i młodzieży,
- 3) pomoc materiałowa i finansowa niezbędna przy organizacji imprez, wycieczek, wyjazdów propagujących zdrowy styl spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież,
- 4) finansowanie/dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów i psychologów,
- 5) podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członków zespołów interdyscyplinarnych realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez finansowanie /dofinansowanie udziału w szkoleniach, konferencjach, naradach.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży (art. 13¹ i art. 15 ustawy) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego poprzez:

- 1) kontrolę podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- 2) utrzymanie obowiązujących na terenie gminy zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5 % alkoholu.
- 3) prowadzenie szkoleń dla właścicieli i sprzedawców punktów sprzedaży alkoholowych.

6. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego realizowana będzie poprzez:

- 1) wsparcie finansowe instytucji i przedsięwzięć służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i ich rodzin,
- 2) wsparcie finansowe i materialne osób i rodzin, u których występuje zjawisko uzależnień (udokumentowana odpowiednimi zaświadczeniami) jest szczególnie trudna połączona np. z bezrobociem, chorobą, wielodzietnością.

ROZDZIAŁ IV

Realizatorzy programów.

1. Pełnomocnik Wójta Gminy ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

Wynagrodzenie Pełnomocnika będzie pokrywane ze środków finansowych pochodzących z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szelkowie.

1) za udział w posiedzeniu Komisji:

- Przewodniczący Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 230 zł brutto,
- członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie w wysokości 150 zł brutto.

Wypłata wynagrodzenia dokonywana jest na podstawie listy obecności;

2) członkom Komisji wykonującym inne czynności na polecenie Przewodniczącego Komisji przysługuje jednorazowe wynagrodzenie w kwocie 70,00 zł.,

3) wynagrodzenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szelkowie będzie pokrywane ze środków finansowych pochodzących z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szelkowie.

4. Szkoły.

5. Policja.

6. Placówki służby zdrowia.

7. Parafie.

8. Inne podmioty.

ROZDZIAŁ V

Finansowanie Programu.

1. Program będzie finansowany ze środków uzyskanych z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Ogólny przewidywany koszt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024 w poszczególnych latach jest określany w uchwale budżetowej.

PRZEWODNICZĄCY
RADA GMINY
Dariusz Barciszewicz